

Asia C-315/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

13.7.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Consiglio di Stato (Italia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

10.10.2019

Valittaja:

Regione Veneto

Vastapuoli:

Plan Eco S.r.l.

Pääasian kohde

Asiassa on kyse siitä, voidaanko unionin jäsenvaltioon siirtää sellaista mekaanisesti käsiteltyä sekalaista yhdyskuntajätettä, johon ei sisälly vaarallisia jätteitä, kun käsittely ei ole olennaisesti muuttanut alkuperäisen jätteen alkuperäisiä ominaisuuksia.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

SEUT 267 artikla.

Ennakkoratkaisukysymys

Tilanteessa, jossa vaarallisia jätteitä sisältämätöntä sekalaista yhdyskuntajätettä on käsitelty mekaanisesti laitoksessa sen hyödyntämiseksi energiana (Italian ympäristölain liitteessä C tarkoitettu toimenpide R1/R12) ja jossa tämän käsittelyn päätteeksi todetaan, ettei käsittely ole olennaisesti muuttanut kyseisen sekalaisen

yhdyskuntajätteen alkuperäisiä ominaisuuksia vaan se luokitellaan Euroopan jäteluettelon nimikkeeseen 19 12 12, mitä asianosaiset eivät ole riitauttaneet,

ja jossa tuomioistuimen ratkaistavana on kysymys siitä, onko alkuperävaltion viranomaisen toiminut lainmukaisesti esittäessään direktiivin 2008/98/EY periaatteisiin perustuvia vastalauseita ennakkolupaa koskevaan hakemukseen, jossa oli kyse käsitellyn jätteen siirrosta toisen Euroopan maan tuotantolaitokseen rinnakkaispolttoon tai muuta energian tuottamista varten, erityisesti nyt tarkasteltavassa tapauksessa esitetyn kaltaisia vastalauseita, jotka perustuivat seuraaviin seikkoihin:

ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun periaate (13 artikla); omavaraisuus- ja läheisyysperiaatteet, jotka on vahvistettu 16 artiklan 1 kohdassa, jonka sanamuoto on seuraava: ”Jäsenvaltioiden on toteuttava asianmukaiset toimenpiteet, yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa silloin kun tämä on tarpeen tai suositeltavaa, perustaakseen yhtenäisen ja riittävän jätteiden loppukäsittelylaitosten sekä yksityisistä kotitalouksista kerätyn ja muilta tuottajilta samaan kuljetukseen kerätyn sekalaisen yhdyskuntajätteen hyödyntämistä suorittavien laitosten verkoston. Laitosverkostoa perustettaessa on otettava huomioon paras käytettävissä oleva tekniikka”; periaate, joka on vahvistettu edellä mainitun 16 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan viimeisessä virkkeessä, jonka sanamuoto on seuraava: ”Jäsenvaltiot voivat myös rajoittaa lähtevien jätteiden siirtoja asetuksessa (EY) N:o 1013/2006 säädetyistä ympäristönsuojelusyistä”; kyseisen vuonna 2008 annetun direktiivin johdanto-osan 33 perustelukappale, jonka sanamuoto on seuraava: ”Sovellettaessa jätteiden siirrosta – – annettua – – asetusta (EY) N:o 1013/2006 – – sekalainen yhdyskuntajäte säilyy sekalaisena yhdyskuntajätteenä silloinkin, kun siihen sovelletaan jätekäsittelytoimenpidettä, joka ei olennaisesti muuta sen ominaisuuksia”;

unionin tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan, ovatko Euroopan jäteluettelo (nyt tarkasteltavassa tapauksessa nimike 19 12 12, mekaanista käsittelyä hyödyntämistoimenpiteitä R1/R12 varten suorittavien laitosten tuottamat jätteet) ja vastaavat luokitukset ristiriidassa jätteiden siirtoa koskevan unionin lainsäädännön kanssa – ja jos ovat, miltä osin ja missä laajuudessa –, kun kyse on sellaisten jätteiden siirrosta, jotka ennen mekaanista käsittelyä olivat sekalaista yhdyskuntajätettä

ja ovatko edellä mainitun vuoden 2008 direktiivin 16 artikla ja sen johdanto-osan 33 perustelukappale, jotka nimenomaisesti koskevat jätteiden siirtoja, sekalaisen yhdyskuntajätteen käsittelyssä syntyneiden jätteiden siirtojen yhteydessä ensisijaisia Euroopan jäteluettelon mukaiseen luokitukseen nähden

ja jos unionin tuomioistuin katsoo sen aiheelliseksi, täsmentämään, onko kyseinen jäteluettelo luonteeltaan normatiivinen vai tarkoittaako se pelkästään teknistä varmentamista, joka mahdollistaa kaikkien jätteiden yhdenmukaisen jäljitettävyyden.

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, erityisesti sen johdanto-osan 33 perustelukappale sekä 13 ja 16 artikla.

Jätteiden siirrosta 14.6.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006, erityisesti sen johdanto-osan 21 perustelukappale sekä 2, 3, 4 ja 12 artikla.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

3.4.2006 annettu asetus (decreto legislativo) nro 152 (Codice italiano dell'ambiente; ympäristölaki), erityisesti sen 182 bis §, jossa direktiivin 2008/98 ja siinä vahvistettujen omavaraisuus- ja läheisyysperiaatteiden täytäntöönpanemiseksi säädetään, että sekalainen yhdyskuntajäte on hyödynnettävä jossakin sopivista tuotanto- tai keräyspaikkoja lähimmistä laitoksista, ja sen 184 §, josta todetaan erityisesti, että sitä on muutettu siten, ettei siinä enää katsota ”erityisiksi” sellaisia ”jätteitä, jotka ovat peräisin kiinteän yhdyskuntajätteen mekaanisista lajittelutoimenpiteistä”, sekä sen liite D, joka sisältää Euroopan jäteluettelon.

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Asiassa on kyse ennakkoluvasta, jota Plan-eco s.r.l. -yhtiö (jäljempänä Plan-eco) haki Regione Venetolta (Veneton alue) asetuksen N:o 1013/2006 4 artiklan mukaisesti Futura s.r.l. -yhtiön (jäljempänä Futura) laitoksessa käsiteltävien jätteiden viemiseksi Sloveniassa sijaitsevaan sementtitehtaaseen rinnakkaispolttoa varten. Kyseisiä jätteitä käsitellyt yhtiö (tuottaja) luokitteli ne Italian ympäristölain liitteessä D olevan Euroopan jäteluettelon nimikkeeseen 19 12 12, koska kyse oli sekalaisia materiaaleja mekaanisesti käsittelevän laitoksen tuottamista jätteistä, joihin ei sisällynyt vaarallisia aineita. Asianosaisten oli yhtä mieltä kyseisestä luokittelusta. Erimielisyys koskee sitä, ettei Regione Veneto myöntänyt vientilupaa. Plan-eco nosti luvan epäämisestä kanteen Tribunale Amministrativo Regionale per il Veneto (Veneton alueellinen hallintotuomioistuin, jäljempänä TAR Veneto), joka hyväksyi kanteen. Regione Veneto valitti ratkaisusta ennakkoratkaisupyynnön esittäneeseen tuomioistuimeen, Consiglio di Statoon (ylin hallintotuomioistuin, Italia).

Pääasian asianosaisten pääasialliset perustelut

- 2 Plan-econ mukaan siirrettävät jätteet ovat erityisjätteitä, koska ne ovat syntyneet käsiteltäessä mekaanisesti muita jätteitä, jotka on luokiteltu Euroopan jäteluettelon nimikkeeseen 19 12 12; Plan-econ mukaan kyseinen nimike koskee nimenomaisesti käsittelylaitoksissa alkuperäisiä jätteitä hyödynnettäessä

syntyneitä jätteitä sillä perusteella, että ne ovat muodostuneet liiketoiminnassa, jonka tavoitteena on jätteen hyödyntäminen polttoaineena. TAR Veneto hyväksyi tämän näkemyksen, jonka mukaan Euroopan jäteluettelon nimikeryhmä 19, jolla Plan-econ mukaan yksilöidään erityisjätteet, jotka syntyvät teollisuus- ja palvelutoiminnassa, rinnastetaan nimikeryhmään 20, jossa puolestaan viitataan yhdyskuntajätteisiin lajittelemattomat jätteet mukaan luettuina. TAR Veneto katsoi niin ikään, että Euroopan jäteluettelon nimikkeessä 19 12 12 erityisjätteiksi luokitellaan alun perin yhdyskuntajätteisiin kuuluneet jätteet, jotka ovat olleet erityismenettelyn kohteena, koska se katsoi, että ne muutetaan uudeksi ja erilaiseksi tuotteeksi.

- 3 Regione Veneton mukaan Euroopan jäteluettelo, eli nyt tarkasteltavassa tapauksessa ympäristölain liite D, vastaa teknistä varmentamista mutta luettelo ei sen mukaan ole säädös ja sen nimikeryhmissä on limittäisyyttä, koska yhtäältä Euroopan jäteluettelo ja toisaalta jätteiden yhdyskuntajätteeksi tai erityisjätteeksi luokittelu eivät sen mukaan vastaa yksiselitteisesti toisiaan; näin ollen kaikki Euroopan jäteluettelon nimikeryhmään 20 luokitellut jätteet eivät ole yksinomaan yhdyskuntajätettä, eikä nimikeryhmään 19 sisälly yksinomaan erityisjätteitä. Nyt tarkasteltavan tapauksen osalta Regione Veneto katsoo, että sama jäteluettelon nimikettä 19 12 12 voidaan soveltaa mekaanista käsittelyä suorittavien laitosten tuottamiin jätteisiin riippumatta siitä, ovatko ne alun perin yhdyskuntajätteitä vai erityisjätteitä: tämä johtuu siitä, että jätteen luokittelu käsittelyn päätteeksi riippuu siitä, ovatko jätteiden alkuperäiset ominaisuudet muuttuneet vai eivät. Tätä näkemystä tukee sen mukaan direktiivin 2008/98 johdanto-osan 33 perustelukappale, jossa nimenomaan jätteiden siirron yhteydessä säädetään, että sekalainen yhdyskuntajäte säilyy sekalaisena yhdyskuntajätteenä, ellei käsittely olennaisesti muuta sen ominaisuuksia.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöjen perusteista

- 4 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, etteivät tosiseikat ole riidanalaisia. On nimittäin kiistatonta, että jätteet, jotka Futura käsitteli mekaanisesti hyödyntämistarkoituksessa, olivat alun perin (eli ennen kyseistä käsittelyä) sekalaista yhdyskuntajätettä. Käsittelyn jälkeen nämä jätteet luokiteltiin asianmukaisesti jäteluettelon nimikkeeseen 19 12 12, mitä asianosaiset eivät ole riitauttaneet. Regione Veneto on perustellut päätöstään evätä rajatylittävän jätteiden siirto toiseen Euroopan valtioon toteamalla, että jätteiden kierrätyksen kannalta merkityksellisenä on pidettävä jäteluettelon nimikkeestä riippumatta sitä, että nämä on luokiteltu sekalaiseksi yhdyskuntajätteeksi, kun alkuperäisten jätteiden mekaaninen käsittely ei ole olennaisesti muuttanut niiden alkuperäisiä ominaisuuksia. Sen mukaan näin on tässä tapauksessa asian laita.
- 5 Tässä tosiasiallisessa tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on epävarma siitä, onko ratkaisevana pidettävä siirrettävien jätteiden Euroopan jäteluettelon mukaista luokitusta (nyt tarkasteltavassa tapauksessa jäteluettelon nimikettä 19 12 12), joka jätteille on aivan oikein (Italian jätelain liitteen D

mukaisesti) annettu, koska kyse on laitoksessa mekaanisessa käsittelyssä syntyneistä jätteistä, riippumatta siitä, onko kyseinen mekaaninen käsittely olennaisesti muuttanut jätteen – joka on ollut alun perin sekalaista yhdyskuntajätettä – ominaisuuksia (minkä seurauksena kyseiset jätteet voidaan viedä erityisjätteinä); vai onko ratkaiseva seikka sittenkin käsitellyn jätteen alkuperäinen luonne, kun mekaaninen käsittely ei olennaisesti ole muuttanut sen alkuperäisiä ominaisuuksia, jolloin käsittelyn seurauksena syntyvän jätteen Euroopan jäteluettelon nimikkeen mukainen luokittelu olisi merkityksellinen ainoastaan siinä tapauksessa, että jäte menettäisi alkuperäiset ominaisuutensa (jolloin Regione Veneton nyt tarkasteltavassa tapauksessa asettama vientikielto olisi pätevä).

- 6 Tämän kysymyksen ratkaiseminen edellyttää ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymyksessä mainitsemien unionin oikeuden säännösten tulkintaa ja siten unionin tuomioistuimen kannanottoa.

TYÖASIAKIRJA